

nourcamins
CREIEM EN LES PERSONES. COMPARTIM ESPERANÇA

REVISTA

40 / 2020

CONTÉ LA MEMÒRIA D'ACTUACIÓ

2019

Aquesta revista està impresa als tallers d'Afanias, una organització que impulsa la inserció laboral de les persones amb discapacitat intel·lectual, afavorint així la seva autonomia i qualitat de vida.

ASSOCIACIÓ NOUS CAMINS

BARCELONA

Sant Nicoalu, 9 baixos esq. 08014

Tel 932 310 712

MADRID

Jorge Juan, 65 3º 28009

Tel 915 776 897

info@nouscamins.org

www.nouscamins.org

EQUIP DE REDACCIÓ:

Laura Alemán, Silvia Garriga i Mònica Redolad.

COL·LABORADORS:

Adrià Carreras, Alejandra Agudo, Chus López, Dolores Puértolas, Gemma Regales, Juan Cuervo-Arango, M. Àngels Fornaguera, María José Morales, Martí Colom, Montserrat Madrid, Pablo Cirujeda, Silvia Garriga i Yohaira Medina.

FOTO PORTADA:

Una nena passeja en bicicleta pels carrers de Sabana Yegua, a República Dominicana.

Les opinions expressades pels autors són responsabilitat seva. Nous Camins no està necessàriament d'acord amb elles.

Disseny: Social Co.

Dipòsit legal: M – 35.134-1978

SUMARI

La resiliència, un bé comú

Silvia Garriga

2 —

Cau el desenvolupament humà per primera vegada des de 1990

Alejandra Agudo

5 —

Les bretxes socials, insalvables?

Pablo Cirujeda

8 —

Aferrats a Déu!

Dolores Puértolas

10 —

Draps vermells

Martí Colom

12 —

Un nou membre a Casa San José

Montserrat Madrid

14 —

Vivències sobre la pandèmia des dels Andes bolivians

Gemma Regales

16 —

Saber organitzar-se pel que és important

M. Àngels Fornaguera

18 —

Delicioses notícies malgrat la pandèmia

María José Morales

20 —

Els nòmades audiovisuals de Meki

Chus López i Adrià Carreras

22 —

Com pots col·laborar?

24 —

La veu protagonista: Yohaira Medina

28 —

Voluntariat: Juan Cuervo-Arango

29 —

Memòria 2019

31 —

LA RESILIÈNCIA, UN BÉ COMÚ

Silvia Garriga, Gerent

Estem vivint temps incerts, que semblen propis d'una pel·lícula de ciència-ficció, en la qual un organisme -que no arriba a ser considerat una cèl·lula- ha trastocat la vida de tot el planeta. La pandèmia provocada pel SARS CoV 2 ha posat potes enlaire la nostra forma de viure i ens ha fet veure la vulnerabilitat de la nostra espècie, nosaltres que crèiem que estàvem arribant a cotes de desenvolupament com mai abans en la història de la humanitat.

De sobte, la nostra manera de viatjar, de relacionar-nos, de consumir, de treballar, etc., s'ha vist sacsejada i les nostres seguretats han començat a trontollar-se. La crisi econòmica, que moltes persones ja estan vivint, és una de les conseqüències més clares d'aquesta crisi global i, com sempre, afectarà de manera diversa a diferents societats, ja que no totes tenen la mateixa capacitat de resposta. El PNUD (Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament) ens avisa que "la caiguda del desenvolupament humà serà molt més gran als països en desenvolupament que compten amb menys mitjans per a gestionar els efectes socials i econòmics de la pandèmia que a altres països més rics"¹.

La resiliència és un concepte encunyat en el món de la física per a descriure la capacitat d'un material de tornar al seu estat original després de ser sotmès a una alteració externa. Un concepte molt gràfic que també s'ha aplicat en psicologia i sociologia, camps en els quals fa referència a la capacitat d'una persona o grup per a superar situacions adverses o traumàtiques. **Aquesta crisi econòmica, que ja tenim damunt, posarà a prova la nostra resiliència i la capacitat de recuperació de les nostres societats**, i és que, així com la vulnerabilitat és un fet compartit no succeeix el mateix amb la resiliència.

Ni totes les persones, ni tots els grups tenen la mateixa capacitat de recuperar-se després d'una crisi com la que estem vivint, perquè el punt de partida no és el mateix. No poden respondre de igual manera el tancament de les escoles les nenes que disposen d'ordinador i connexió a internet, que les que viuen en zones rurals de països empobrits. Ni els homes que surten al carrer a vendre cada dia, o els que tenen l'opció de continuar treballant des de casa. Ni les societats que tenen sistemes sanitaris capaços de donar resposta a aquesta pandèmia (encara que sigui al límit), que els països

que no compten amb sanitat universal. Els exemples són molts i en trobarem alguns al llarg d'aquestes pàgines.

Una de les respostes a aquesta crisi és la solidaritat, de la qual no hem parat de veure exemples durant aquests mesos. A l'Associació Nous Camins hem rebut nombroses mostres d'empatia a través de persones que, des del mes de juny, han participat en la nostra campanya d'emergència, i a les quals estem enormement agraïdes.

El model de desenvolupament hauria d'enfocar-se a construir des dels fonaments i permetre que totes les persones construeixin sobre bases sòlides que els permetin recuperar-se de les crisis, la present i les futures, de manera digna.

El confinament que vivim des de mitjans març ens va obrir una sèrie d'interrogants que no haurien de quedar aparcats en la memòria del tancament. Encara que aquests paràgrafs no tenen la intenció d'abordar una anàlisi del nostre estil de vida i el nostre model de consum; sí que són una invitació a no deixar-nos arrossegar en l'activisme del dia a dia, sense aturar-nos a pensar sobre com podem contribuir, des de la nostra realitat personal, a cocrear un model de vida i desenvolupament més respectuós amb l'ecosistema i amb

les persones amb les quals compartim l'aventura de la vida. Perquè la millor aposta que podem fer amb tot el que hem après és posar els fonaments correctes perquè la resiliència sigui un bé comú de tot el món.

Ni totes les persones, ni tots els grups tenen la mateixa capacitat de recuperar-se després d'una crisi com la que estem vivint.

---

¹ 20 mayo 2020. "COVID-19: el desarrollo humano va camino de retroceder este año por primera vez desde 1990".

CAMPANYA D'EMERGÈNCIA

4

EL 2020, EL CORONAVIRUS ENS HA FET ENFRONTAR NOUS REPTES.

IGRÀCIES A TOTES LES PERSONES I ORGANITZACIONS QUE HAN PARTICIPAT EN LA CAMPANYA D'EMERGÈNCIA REALITZADA ENTRE L'ABRIL I EL SETEMBRE!

AMB EL VOSTRE SUPORT, HEM RECAPTAT **28.000€** AMB ELS QUALS HEM AJUDAT A MÉS DE **6.000** PERSONES A **BOLÍVIA, ETIÒPIA, MÈXIC, COLÒMBIA I REPÚBLICA DOMINICANA.**

CAU EL DESENVOLUPAMENT HUMÀ PER PRIMERA VEGADA DES DE 1990

Alejandra Agudo, periodista i redactora, EL PAÍS Planeta Futuro

L'ONU adverteix que els efectes de la pandèmia en l'educació, la salut i les condicions de vida provocarà una caiguda de l'índex que mesura el progrés dels països.

Cada any el món progressava una mica, amb més nens a les escoles, més esperança de vida i millors indicadors de salut. Potser no ho feia prou ni amb la rapidesa que es desitjava, però s'avançava. Fins al 2020. Enguany, per primera vegada des de 1990, recularem. Aquesta és l'avertència que fa el Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD) que elabora des de fa tres dècades l'anomenat Índex de Desenvolupament Humà (IDH) i que per a la seva edició de 2020 no obté dades esperançadores.

"El món ha vist moltes crisis en 30 anys, inclosa la financera de 2008. Totes han colpejat amb força al desenvolupament humà però, en general, cada any s'ha aconseguit avançar a escala global", ha explicat Achim Steiner, administrador del PNUD, en una trobada virtual amb periodistes. Però la que viu ara el planeta pel virus SARS-CoV-2 "és diferent", apunta Heriberto Tapia, investigador de l'organisme, en una conversa telefònica posterior. Ho és perquè la pandèmia de Covid-19 impacta de ple i de manera simultània en tots els elements amb els quals es mesura el desenvolupament humà: la salut, l'educació i els ingressos de les persones. Cosa que no només provocarà que el món retrocedeixi, sinó que a més ho farà de forma "significativa, equivalent a les variacions de sis anys de progrés", concreta.

Els tres valors han experimentat reculades des del començament de la crisi, tant als països pobres com als països rics de totes les regions. Encara que les previsions del PNUD

apunten que la caiguda serà desigual. Els menys avançats, que compten amb menys recursos per a gestionar els efectes socials i econòmics, patiran la pitjor part. "Hi ha gent que pot treballar i estudiar des de casa. Però hi ha població que no té aquestes oportunitats. La meitat del planeta no té accés a Internet. Hi ha 3.000 milions de persones que ni tan sols poden rentar-se les mans a casa seva", reflexiona Tapia.

Els efectes sobre la salut són evidents. Fins avui, més de cinc milions de persones s'han contagiat del nou coronavirus i més de 325.000 han mort per aquesta causa. A més, les mesures de confinament i el desviament de fons sanitaris a l'atenció de la Covid-19, afectaran de manera negativa. "Enguany, es calcula que es produiran entre 250.000 i 1,2 milions de morts infantils addicionals. Amb el número menor, aquest 2020, l'esperança de vida no augmentarà, com ho feia anualment, sinó que es mantindrà", detalla Tapia.

L'educació no es deslliura de la davallada. El tancament d'escoles ha afectat entre 1.400 i 1.500 milions de nens; però mentre n'hi ha que poden continuar la seva formació a través d'Internet, d'altres no tenen aquesta opció. Segons els càlculs del PNUD, el 60% dels petits en edat de cursar ensenyament primari no està rebent cap educació. "Per cap d'any, la taxa efectiva de nens sense escolaritzar serà la que tenia el món en els anys vuitanta", anota Tapia.

Els més pobres seran els pagans. L'informe presentat aquest dimecres assenyala que el 86% dels nens de primària sense escolaritzar es troben actualment a països amb un baix des-

envolupament humà, comparat amb el 20% en les nacions en la part alta de la taula. En cas de no millorar durant el que queda de 2020, aquest indicador serà un altre llast per al progrés del món que es mesura amb l'IDH.

Els ingressos de les famílies i la seva qualitat de vida són les altres variables amb les quals es calcula el desenvolupament humà. I tampoc registren dades esperançadores. La recessió econòmica —el Banc Mundial calcula una caiguda de gairebé el 5% del PIB mundial per a 2020— i la pèrdua de llocs de treball és una esbatussada per al progrés i la lluita contra la pobresa extrema, en la qual podrien caure 60 milions de persones, segons aquesta entitat, a més dels 736 milions que ja viuen amb menys d'1,90 dòlars al dia.

Per cap d'any, la taxa efectiva de nens sense escolaritzar serà la que tenia el món en els anys vuitanta.

“I estem al maig; aquesta és la nostra avaluació, relativament conservadora, de com podríem estar a final d'any”, preveu Tapia. Però no és inevitable. “Podem frenar la reculada, però es necessita una acció decidida. És fonamental que es prenguin les mesures correctes”, diu l'investigador del PNUD. “Amb el tractament adequat es podrà tornar a la normalitat amb rapidesa, encara que hi ha el risc que s'abandoni la senda positiva del progrés”, afegeix.

Segons l'expert és molt important la col·laboració internacional. “Els països en desenvolupament no tenen la capacitat per a implementar grans paquets d'ajuda com els que estan aprovant les nacions més riques. I tampoc per a endeutar-se”, anota Tapia. I necessitaran suport. Fins ara, diu, la majoria dels casos s'han donat en països desenvolupats, però en els últims dies s'observa “un bolc” en aquest sentit. “Ens espera un segon semestre d'any dur”, avança. Tot i que, “per sort, els menys avançats han estat ràpids a posar en marxa polítiques per a frenar l'avanç del virus, necessitaran ajuda per a garantir la salut i l'educació a la seva població”, postil·la.

Un missatge que el mateix secretari general de l'ONU, Antonio Guterres, va reiterar aquest dimecres, amb la mirada posada a l'Àfrica, que concentra la major part de països amb un Índex de Desenvolupament Humà baix. “La pandèmia amenaça el progrés d'Àfrica. Agreujarà les antigues desigualtats i augmentarà la fam, la desnutrició i la vulnerabilitat a les malalties”, va dir en un comunicat. Per això, va demanar “solidaritat” amb el continent, on el nou coronavirus s'ha cobrat gairebé 3.000 vides fins avui i s'han reportat més de 95.000

Leticia Amongin, de vuit anys, fa els deures amb la poca llum que entra per la finestra.

casos confirmats. Menys dels que es temien, però que podrien augmentar ràpidament, va advertir el mandatari.

“Els països africans també haurien de tenir accés ràpid, equitatiu i assequible a qualsevol vacuna i tractament, que s'han de considerar béns públics mundials”, va reclamar Guterres en la seva declaració. El Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament apunta a altres reforços en el seu estudi. Així, per a aquesta institució, una mesura fonamental perquè la reculada del món no sigui el que mostren els números és tancar la bretxa digital.

stra de casa seva, a Uganda. ZAHARA ABDUL, UNICEF

El PNUD calcula que tancar la bretxa digital als països de renda mitjana i baixa costaria amb prou feines un 1% dels paquets extraordinaris de mesures fiscals —vuit bilions de dòlars— de suport aprovats fins al moment a tot el món en resposta a la Covid-19. “Nosaltres no fem recomanacions fixes per a cada país, però esperem que hi hagi èmfasi a modernitzar el món”, anota Tapia. “Es pot sortir d’aquesta crisi ajudant a les persones ara i perquè estiguin més preparades per al futur”. Serà necessari, ja que les tensions que hi havia abans que tot quedés en pausa per la pandèmia, les

protestes contra la desigualtat i el canvi climàtic, tornaran. “I potser amb més força”.

Aquest article va ser publicat originalment el 21 de maig de 2020 en el web de “Planeta Futuro”, una secció d’EL PAÍS dedicada al desenvolupament sostenible i que dóna veu a la tasca d’organitzacions socials. Ho reproduïm en aquestes pàgines amb l’autorització de la redacció de Planeta Futur i l’autora.

LES BRETXXES SOCIALS, INSALVABLES?

Pablo Cirujeda, Mèxic

L'any 2020, tan anticipat per alguns, s'ha convertit en un revulsiu del que una generació sencera havia somiat, ja que la majoria esperàvem que es convertís en la porta d'accés definitiva a un segle XXI marcat pel progrés, la globalització, i el creixement econòmic sostingut fruit d'una revolució tecnològica que, ningú ho dubtava, no tindria límits.

Internet, i la síntesi cultural que proclama, ens inseria en una aldea global sense fronteres, a la qual, a poc a poc, totes les nacions del món s'hi sumarien. Les diferències socials i culturals s'esvairien en el moment que, amb un terminal electrònic en mà, qualsevol habitant d'aquest món global pogués accedir al mateix coneixement i a les mateixes xarxes socials que qualsevol altre membre de la nostra comunitat virtual.

I, no obstant això, els membres d'aquesta aldea global hem hagut de despertar al revers d'un somni que semblava garantit amb prou feines fa uns mesos. Estem sent testimonis d'un retorn progressiu a l'aïllament entre comunitats i persones, fins i tot dins de nacions de menor grandària, mentre que s'atura o reverteix l'intercanvi i integració entre comunitats i classes socials.

Les bretxes obertes entre els uns i els altres, entre propis i estranys, i que ens separaven des de temps immemorials, **tornen a aprofundir-se en el context de la "nova normalitat"**, en la qual fins i tot el meu veí més pròxim ha de ser tractat amb sospita, perquè podria ser un agent de transmissió del nou enemic invisible. Davant el dubte, distància... tant amb propis com amb aliens.

Qui defensarà els valors de la integració, de l'acolliment, o de la globalització en aquest nou context, en el qual la simple escolarització dels nens en una aula és percebuda amb profunda sospita? Qui s'atrevirà a continuar somiant amb una humanitat integrada, diversa però única, capaç d'enfrontar unida els grans reptes del segle XXI, com l'accés universal als drets de la infància, de la dona, o la protecció del medi ambient enfront de la destrucció constant i conscient de l'equilibri ecològic per part de totes les nostres societats?

La distància social no es pot convertir en distància moral o indiferència. El nostre destí continua sent només un: el destí compartit d'una humanitat global que, unida i solidària, serà capaç d'enfrontar aquest i altres reptes futurs. Fragmentada i tancada en els seus particularismes, tanmateix, no podrà desenvolupar respostes efectives per a poder con-

tinuar creixent com una comunitat conscient del seu destí comú.

No hi ha bretxes socials que la solidaritat i l'empatia no puguin superar, com tampoc hi ha diferències entre els éssers humans habitants d'aquest planeta comú que no puguem reconciliar enfront de l'únic destí que enfrontarem a partir de la nostra resposta davant la pandèmia que, hem de reconèixer-ho, ens ha fet més iguals que mai.

No hi ha bretxes socials que la solidaritat i l'empatia no puguin superar.

AFERRATS A DÉU!

Dolores Puértolas, República Dominicana

- Com estan? - pregunto des de fora del reixat a una família que no veig fa temps.

- Barrats! Aferrats a Déu! – responen.

Per sort, les famílies més acomodades del poble de Sabana Yegua, diguem que d'una classe mitjana baixa que viu gairebé al dia, però amb dignitat, tenen un pati i un reixat. En temps de pandèmia, amb més de 30 graus en tots aquests mesos, s'agraeix tenir un pati per a asseure's sota un arbre a prendre la fresca, però també s'agraeix el reixat, perquè no surtin els nens al carrer ni entrin els veïns que encara no han entès el distanciament. I és que aquí, a la República Dominicana, als pobles, els veïns són part de la família, es comparteixen estones, hores, tardes, fins i tot es comparteix menjar. Algunes famílies generoses tenen algun conegut amb problemes de salut mental, que passa per allí cada dia a prendre el seu cafè o el seu plat calent. Aquestes famílies són les "suertudas", com diuen aquí.

Els altres són els de les cases de ciment buidat, amb parets trencadisses i amb forats, amb finestres construïdes a mitges, tapiades per unes fustes o per un tros de zinc vell, sense reixat, a vegades sense ni tan sols aquesta pobra estacada de pues. **Com "es barra" una persona en una casa de 4 x 4 m, amb tres o quatre fills i un marit desesperat perquè no sap què es menjarà avui?**

Es va intentar al principi, el març, quan el govern dominicà va decretar l'estat d'emergència. La por ens va tancar, després ens relaxàrem, ja que al país li convenia perquè arribaven les eleccions generals del 5 de juliol i calia anar a votar. Cues per a exercir el dret ciutadà, distanciament zero en alguns col·legis, festes i algaravia posterior, ball i beguda. Després la recaiguda, els casos que continuen augmentant i la saturació dels hospitals en les grans ciutats; les petites ni tenen unitats de vigilància intensiva ni respiradors. La República Dominicana és un país molt centralitzat, en el qual el pressupost de salut pública no supera el 2% del PIB. Vivim entre proves diagnòstiques necessàries, però que no arriben i mascaretes casolanes, sense cap garantia, que venen a cada cantonada. Així que "aferrats a Déu".

Sí i no. La pandèmia ens ha agafat per sorpresa a totes i a tots, sí. S'emmalalteix i es mor siguis ric o siguis pobre, sí (o potser sí i no?). Podem estar tots en confinament a casa durant un temps que no haguéssim imaginat? No. Amuntegats en una casa on fàcilment s'arriba als 40 graus, sense assegurar el menjar del dia perquè el marit treballa del que troba; amb una violència domèstica en augment pel tancament i l'estrès? **No, tots no vivim la pandèmia igual.**

Sí i no. Les classes virtuals existeixen, sí, però també la poca preparació tecnològica dels professors i l'escassa dedicació dels pares i mares, així com els ínfims espais dels alumnes. Molts tenen una tauleta digital regalada pel govern, però no tenen taula on escriure i poder fer altres treballs. Alguns professors tiren dels seus propis recursos i fan arribar deures als nens a casa seva, uns altres no. L'internet que s'esgota i per activar-lo de nou s'ha de pagar amb uns diners que no apareixen, i la llum que se'n va. **No, tots no estudiem igual durant la pandèmia.**

Sí i no. Les ajudes de l'estat han arribat als més vulnerables, sí i no. A moltíssims dominicans els han arribat en forma de targetes de solidaritat, anomenades "queda't a casa", o de programes de suport a l'empresa per a mantenir llocs de treball, o de suport als autònoms que tenen préstecs; però, i els treballadors i treballadores informals que no tenen accés a cap d'aquests programes? I els immigrants, haitians la majoria, però també veneçolans i d'altres països? I la discriminació? Fins i tot hi ha hagut qui ha aprofitat la causa racista per dir que el virus va arribar de la frontera d'Haití, quan més aviat ho va fer a través dels hotels, creuers i avions. **No, a tots la pandèmia no ens tracta igual.**

Durant aquests mesos, els nostres projectes socials i de desenvolupament s'han vist afectats per aquesta nova realitat. Algunes activitats s'han pogut adaptar i altres s'han alentit o suspès. Així i tot, hem hagut d'iniciar un programa d'emergència amb la distribució de racions d'aliments a la població més vulnerable, especialment ancians, nens i immigrant. Aquesta distribució de menjar està ajudant a sostenir a un bon nombre de famílies, als qui no els arriba l'ajuda del govern.

La República Dominicana és un país alegre, molt d'abraçades, de comunitat, de compartir amb els veïns, i aquesta nova realitat ens està costant. Certament tots estem patint els efectes d'aquesta terrible pandèmia, però definitivament no de la mateixa manera.

Vivim entre proves diagnòstiques necessàries, però que no arriben i mascaretes casolanes, sense cap garantia.

DRAPS VERMELLS

Martí Colom, Bogotá

El moviment dels draps vermells va néixer en els barris marginals del sud de Bogotá a finals d'abril d'enguany, quan a Colòmbia es complia el primer mes de confinament obligatori de la població a causa de la pandèmia de la Covid-19. Va començar a Ciutat Bolívar, una localitat molt necessitada del sud-occident de la capital colombiana, i d'allí es va disseminar amb rapidesa per altres barris i poblacions vulnerables de tot el territori nacional, fins a convertir-se en un símbol de la lluita d'un país sencer. De la lluita, contra què? Contra la necessitat extrema; contra la fam. Però també, cada vegada més, contra la injustícia i la desigualtat.

Al principi, per a moltes famílies la iniciativa de penjar un drap de color vermell a la finestra o a la porta de casa seva era simplement una manera de demanar auxili. "Ja no tenim res; la nevera i el rebost estan buits", ens deien. En pocs dies, draps vermells de totes les formes i grandàries van començar a onejar a les façanes de milers d'habitatges. **L'impacte del confinament obligatori a sectors de la ciutat on una gran majoria de les persones viuen del dia a dia ha estat devastador, i aquesta proliferació de draps vermells així ho demostra.**

A nosaltres, als tres barris del sud de Bogotá on treballem (La Resurrección, El Pesebre i Granjas de San Pablo), els draps ens serveixen per a identificar les famílies que pitjor ho estan passant, i així socórrer-les amb aliments. Des de març fins a novembre hem repartit unes 3.000 bosses de menjar amb productes bàsics (arròs, oli, lleties, pasta, sal, sucre...) a persones necessitades, i no hem estat els únics. En aquest temps, també aquells que estan en situació una mica més benestant han pogut adonar-se, a partir dels draps vermells penjats a les portes i finestres dels seus veïns, dels qui estan més necessitats al seu carrer, a la seva illa o en el seu mateix immoble. De manera que, aviat, el drap vermell va passar de ser un crit d'auxili a simbolitzar també la xarxa de solidaritat que es va generar entre tants veïnats, i que continua sent imprescindible, avui, per a enfrontar la profundíssima crisi econòmica causada per la pandèmia.

Amb el pas dels mesos, **els draps vermells** han adquirit un nou sentit: **s'han anat convertint, també, en un símbol de protesta contra la desigualtat econòmica** que es viu a Colòmbia. Perquè aquí, com a tants d'altres països, s'ha vist que la pandèmia colpeja amb més força als més pobres, po-

Des de març fins a novembre hem repartit unes 3.000 bosses de menjar amb productes bàsics.

sant de manifest les desigualtats abismals d'aquesta societat, en la qual coexisteixen els luxes més extravagants que poden permetre's els qui atresoren fortunes milionàries amb la lamentable pobresa de gran part de la població.

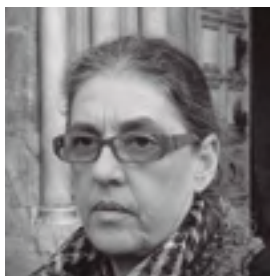
Colòmbia és, segons dades del Banc Mundial, el quart país més desigual del món (després de Sud-àfrica, Haití i Hondures). Les condicions d'amuntegament en les quals molts estan obligats a viure als barris més pobres de la ciutat, sumades a la seva escassetat de recursos endèmica, han fet que la pandèmia s'encebés de manera exagerada amb els més vulnerables. Un drap vermell penjat a una porta o a una finestra, que al principi va ser un crit d'auxili, va passar a ser, en molts casos, un somriure agraït per l'ajuda rebuda i després, també, un crit indignat de protesta contra un sistema que reparteix la riquesa de forma tan desigual. Un sistema

que, en realitat, com s'ha dit, «no sap produir riquesa si no és a costa de no repartir-la»¹.

Què passarà amb els draps vermells? El millor, per descomptat, seria que desapareguessin com més aviat millor: això voldria dir que l'emergència ha estat superada. Tanmateix, avui sabem que perquè es despengin els draps no bastarà que la pandèmia de la Covid-19 remeti. Ni tan sols serà suficient que arribi una vacuna i la humanitat deixi enrere l'amenaça d'aquest coronavirus. **Per tal que no hi hagi necessitat de draps vermells, el que hauria de desaparèixer serien les brutals desigualtats econòmiques que avui existeixen en el món,** i per a això no hi ha vacuna que valgui: tan sols pot aconseguir-ho un canvi profund de mentalitats, i un replantejament de fons, global, sobre com volem enfrontar el futur a escala planetària, amb més solidaritat i menys egoisme.

---

¹ José Ignacio González Faus, ¿Apocalipsis hoy? (Ed. Sal Terrae, Maliaño, 2019), p. 71.

UN NOU MEMBRE A LA CASA SAN JOSÉ

Montserrat Madrid, Bolívia

14

A Bolívia, de la mateixa manera que en molts altres països, es viu una situació d'emergència sanitària a causa de la ràpida propagació del Coronavirus.

Des del mes de març, quan es van detectar els primers casos en els departaments d'Oruro i Santa Cruz, el govern bolivià adoptà diferents mesures per frenar l'avanç del contagi. En primer lloc es va decretar la suspensió d'activitats educatives a tots els nivells i la restricció a l'accés al país de passatgers provinents d'Europa. Posteriorment, es va declarar una "quarantena nacional rígida" que, mes rere mes, es va anar modificant segons les avaluacions de cada departament, realitzades pel *Centro de Operaciones de Emergencia* (COE).

Quan la pandèmia va començar a colpejar Bolívia, a la Casa San José, a Cochabamba, hi havia 17 menors acollits. Les mesures que es van anar implementant en l'àmbit nacional ens van obligar a modificar el programa d'activitats. Això va afectar, principalment, a les diferents sortides educatives i de recreació previstes, suspent-se immediatament. El mateix va succeir amb els tallers d'art, pintura i treballs manuals, amb l'objectiu de reduir el nombre de persones al centre. El que més ens preocupà va ser la suspensió de les visites familiars als nens, que són part fonamental del seu procés de reintegració. Però gràcies a l'estès ús del WhatsApp vam poder realitzar aquestes visites per videotrucada i continuar amb el procés d'apropament familiar.

La quarantena ens va obligar també a reorganitzar el treball del personal. Modificàrem els torns de treball, prolongant la jornada amb la finalitat que les educadores estiguessin més temps al centre acompanyant als nens i adolescents. D'aquesta manera, volíem evitar la propagació del virus entre el personal i cuidar la salut de totes les persones del centre.

Els nens i adolescents van rebre diferents xerrades sobre el coronavirus mentre que la malaltia s'anava propagant de manera ràpida al país. També ens asseguràrem que estiguessin al corrent dels motius pels quals es van suspendre les activitats a l'exterior i les visites dels familiars, situació que tots van comprendre sense dificultat. A més, es van anar implementant mesures de bio-seguretat, com la desinfecció en profunditat dels espais, rentar-se les mans ben sovint i l'ús regular del gel hidroalcohòlic.

Els dies passaven afanyats en la rutina diària, les tasques domèstiques, rentar roba, ajudar a la cuina, classes de su-

**Malgrat les circumstàncies,
es tracta de mantenir sempre
la bona energia amb els nens i
adolescents acollits.**

port i tallers de diferents temàtiques d'interès comú. Però un dia, quan els nens i les educadores es disposaven a degustar el berenar en el pahuichi¹, va passar una cosa especial. Van trobar un gat malferit, tenia ferides a les potes i el pèl molt malgirbat. Semblava molt espantat i amb signes evidents d'estar patint. En adonar-se de la seva presència, els nens, sempre afectuosos amb els animals, van decidir adoptar-lo. I juntament amb la Pelagia, l'educadora al seu càrrec aquells dies, van decidir donar-li recer a la Casa San José.

Es van encapritxar tant per l'animal que l'anomenaren Tomás i van habilitar una capsa de cartó, amb una manta, perquè hi pogués dormir. Poc després, Neoquen i Adriel, dos dels adolescents del centre, li van preparar una caseta on van pintar el seu nom. D'aquesta manera, en molt poc temps, ja era un més de la Casa San José.

Per a protegir la salut de l'animal i de tots els membres del centre, portàrem al gat al veterinari perquè el vacunés i revisés. **Actualment, en Tomás és part de la casa, i tots tenen la responsabilitat de cuidar-lo i respectar-lo**, tal com ho fan amb els dos gossos del centre que els acompanyen dia a dia.

Entre històries i vivències com aquesta van transcorrent els dies de quarantena a la Casa San José, sempre a l'expectativa de nous canvis i situacions que haurem d'enfrontar. Això sí, malgrat les circumstàncies, es tracta de mantenir sempre la bona energia amb els nens i adolescents acollits.

El personal de la Casa San José conviu amb ells i, ara per ara, són l'únic referent adult amb el qual poden comptar.

Per aconseguir aquest bon temperament, en els últims mesos les educadores han participat en uns tallers organitzats per les àrees de psicologia i treball social del mateix centre, per a treballar el control de l'estrès a través de diferents tècniques i exercicis, sempre tenint en compte que la conjuntura actual és complexa i les noves situacions que es van donant en el dia a dia afecten de manera diferent la salut física i psicològica de les persones.

Així es viu la quarantena a la Casa San José. Amb pors, però sobretot amb el millor ànim i molta energia positiva. És necessari que els nens acollits coneguin la situació actual, però també han d'estar tranquils i no tenir por sobre el que passa fora de la casa, mantenint la il·lusió de poder tornar, en el moment menys pensat, a les seves llars amb els seus éssers estimats.

La Casa San José acull a nens i adolescents en situació de carrer. El nostre objectiu és la seva reintegració social i familiar.

¹ Ombra tradicional boliviana feta de fustes i palla.

VIVÈNCIES SOBRE LA PANDÈMIA DES DELS ANDES BOLIVIANOS

Gemma Regales, Bolívia

Durant els passats mesos, malgrat la pandèmia mundial, hem continuat acompanyant, donant suport i mantenint-nos pròxims a les famílies de les vuit comunitats rurals del Municipi d'Independencia on treballem amb la finalitat de millorar el seu benestar i la seva qualitat de vida. Com a fruit de diverses hores compartides dialogant, reflexionant i passant bones estones amb les dones de la zona us comparteixo, en forma de narració en primera persona, algunes de les seves impressions viscudes arran de l'emergència sanitària a Bolívia.

"La gent de per aquí em coneix com "la Animosa", encara que mai he entès bé aquest àlies. Visc a Rodeo, una comunitat de 43 famílies del Municipi d'Independencia. Aquí estic amb el meu home i els meus dos fills petits. Els tres grans van marxar a la ciutat de Cochabamba per a treballar en una feina millor, que no fos al camp.

Aquesta situació de la pandèmia que estem vivint, i que sembla que és a tot arreu, no és gens fàcil per a nosaltres que vivim a les muntanyes i que només tenim el mínim i més bàsic.

Nosaltres vivim del que ens dona la terra. Però enguany, amb la pandèmia, no hem pogut vendre la collita ni tampoc comprar altres coses que també necessitem com fideus, arròs, oli, sucre o llumins, perquè no hi ha gairebé transportistes. Això ha fet que part de la collita com la carabassa, la fava i la patata s'hagi fet malbé, hem perdut molts diners i esforços. Els nostres tres fills grans i les seves famílies, que estaven a Cochabamba, han tornat al camp amb nosaltres. Es van quedar sense feina per la quarantena i no tenien res per poder donar menjar als meus nets. I així li ha passat a molta gent.

I ara, fixi's vostè, som setze vivint a casa! Abans érem quatre! Però **en temps difícils millor estar tots junts i lluitar com a família.** No obstant això, el que ens dona la terra amb prou feines ens arriba i no hem tingut més remei que consumir tota la collita, sense poder guardar una part, com normalment fem, per a llavor i poder plantar durant la pròxima època de sembra. Ens hem quedat sense llavors per a conrear i produir els ali-

ments necessaris per a la resta de l'any. Per sort ens hem pogut alimentar del bestiar que teníem: porcs, ovelles i vaques, però clar, ara ens en queda molt poc. Així i tot, la Comunitat de Sant Pau i Nous Camins que ens han estat acompanyant durant aquests mesos, ens estan ajudant amb llavors tant per a sembrar els camps i no trencar la cadena productiva, com per fer horts familiars per a l'autoconsum de verdures i hortalisses.

Som una comunitat molt lluitadora, això sí! I fa dos anys que ens organitzàrem amb ells per a poder començar el programa de construcció de banys dignes per a les famílies que vivim aquí. Hi ha diverses comunitats que ja tenim banys. Encara que a l'inici, quan va sorgir la possibilitat, eren molt pocs els que creien que es faria realitat. Més aviat es pensava que tot quedaria en promeses que no es complirien. Això va ser el que va passar amb les llistes de les famílies interessades a tenir un bany a casa seva. Al principi es van apuntar molt pocs. Però després, en veure que no eren només paraules, sinó que realment s'estaven construint, a poc a poc es van anar apuntant més i més i més, fins que estàvem totes les famílies registrades per a poder tenir un bany.

És una sort perquè **ara tinc un bany a casa meva amb una aixeta i aigua on ens podem rentar les mans** després d'usarlo o abans de menjar. Són molts els avantatges que això suposa. A més, amb el coronavirus és molt important que ens rentem molt bé per a no contagiar-nos i perquè no passi a altres persones.

Haig de reconèixer que no és fàcil per a algunes persones canviar d'hàbits, però el taller d'higiene ens ha ajudat a comprendre què passa i a on va el que defecuem a l'aire lliure i la urgència de canviar alguns costums que tenim. Som gent pobre, la majoria no hem pogut estudiar, encara que hem après moltes coses dels nostres pares i avis i de la vida! Sí, la vida ens ensenya molt. I volem aprendre coses noves perquè puguem viure una mica millor.

Per culpa de la pandèmia alguns programes que es feien aquí com el de teixit artesanal, tall i confecció per a les dones, i les classes de reforç escolar per als nens s'han hagut de suspendre per a no contagiar-nos. Esperem que tornin aviat, perquè ens ajuden i ens permet tenir una mica més de diners.

Malgrat tot, no ens podem queixar! Tenim molta sort que hi ha persones que ens acompanyen i ajuden en aquests temps tan difícils i en dono gràcies a Déu cada dia."

**En temps difícils millor estar
tots junts i lluitar com a família.**

SABER ORGANITZAR-SE PEL QUE ÉS IMPORTANT

Angels Fornaguera, Mèxic

Des de la colònia Jardines de San Juan Ajusco, a la Ciutat de Mèxic, on està situat el Centre Comunitari de Desenvolupament Infantil San José, diàriament escoltem testimonis de persones que han perdut a un o a diversos familiars per l'epidèmia, o bé que han arribat al límit dels seus recursos econòmics i ja no tenen manera de generar ingressos. L'augment del nombre de malalts de coronavirus ha provocat el tancament dels mercats que s'instal·laven al carrer un cop a la setmana. La gent que viu en els barris marginals no pot comprar el menjar bàsic a les botiguetes dels voltants, si és que n'hi ha alguna d'oberta, o a les camionetes que passen venent verdures i fruites, ja que s'han encarit molt. Si a tot això hi afegim els acomiadaments i la manca d'ocupació, el panorama és desolador.

Però dins d'aquest marc generalitzat que afecta un bon nombre de realitats tant dins com a fora de Mèxic, **volem destacar l'altra cara de la pandèmia, la cara de la solidaritat i l'esperança.**

A l'Ajusco, gràcies als ajuts que rebem de diferents persones, les educadores i un grup de mares, van preparar paquets d'aliments bàsics per a les famílies dels nens i nenes del centre, per a gent gran de la comunitat i altres persones en situació de vulnerabilitat. A més, algunes famílies de barris benestants de la ciutat han donat roba i estris que no utilitzaven, i que han estat de gran ajut pel nostre barri en aquests mesos de crisi.

Malgrat la situació d'emergència, **aconsegüirem veure com els nens i nenes que van finalitzar l'educació preescolar ho celebraven amb una petita cerimònia de fi de curs, adaptant-se a les mesures preventives necessàries.** Felicitats als pares i mares, als nens i nenes i a l'equip del Centre San José per aquest èxit.

Una de les nostres educadores de Preescolar 3, Elizabeth, ha realitzat un curs virtual per a docents i preparar-se així per a la nova normalitat educativa marcada per la Covid-19. L'objectiu és que tot l'equip pugui dissenyar i executar un projecte pedagògic adaptat a les circumstàncies que caracteritzaran el curs 2020 - 2021.

Iniciàrem el curs el 31 d'agost, i ho vam organitzar per poder obrir les portes de manera presencial, però escalonadament.

D'una banda, es van coordinar les activitats educatives i el servei de menjador per a grups de fins a 10 menors, per aula i curs. Assisteixen al centre alternament, de tal manera que cada grup de deu hi va un cop a la setmana. Per altra banda, els divendres es realitza una sessió d'assessoria familiar amb els pares i les mares, també en grups reduïts, on reben les instruccions de les mestres per tal que puguin ajudar als seus fills i filles amb els deures setmanals que han de fer a casa. Totes aquestes activitats es realitzen mantenint la distància social establerta, l'ús de mascaretes i facilitant la higiene de mans en tots els espais del centre per a la prevenció del virus i per cuidar la salut.

Considerem un assoliment molt important que, davant les adversitats, la comunitat de Jardines de San Juan Ajusco hagi estat capaç d'organitzar-se per tal que els seus fills i filles continuïn amb la seva educació, sent conscients que el desenvolupament dels menors és el més important per al seu benestar i futur.

Algunes famílies de barris benestants de la ciutat han donat roba i estris que no utilitzaven, i que han estat de gran ajut.

DELICIOSES NOTÍCIES MALGRAT LA PANDÈMIA

COM EL CONTE DE LA LLETERA... PERÒ A MEKI
(SEGONA PART)

María José Morales, Etiòpia

I les cabres de Meki (Etiòpia) van donar llet, i amb part de la llet es començà a fer formatge. I avui els nens beuen llet de cabra, els adults mengen formatge de cabra i les dones de la zona rural generen ingressos per a les seves famílies. I vet aquí un gat, i vet aquí un gos, aquest conte ... no s'ha fos!

El que va començar com el conte de la lletera s'ha fet realitat... I no té final! És una gran alegria per a nosaltres poder compartir en aquestes pàgines que, malgrat la pandèmia, enguany hem pogut elaborar els primers formatges amb llet de cabra, i estan boníssims.

El projecte va començar fa més de dos anys amb les dones dels grups d'estalvi de les zones rurals de Korke Adi i Dembel de Meki. **L'objectiu era que tinguessin una nova font d'ingressos, utilitzant els seus coneixements i els recursos locals de la zona: les cabres.** Iniciàrem aquest projecte de cabres lleteres en una zona on abans només es criaven per a produir carn. Tot i que els inicis mai són fàcils, amb l'esforç d'aquestes 330 dones pioneres, el treball dels nostres experts en cabres, les agents rurals i els consells dels assessors que des de Torino (Itàlia) i Letur (Albacete) ens han visitat en diverses ocasions, **per fi podem dir que tenim "formatge de cabra fet a Meki".**

Aquest és el resultat final d'un llarg procés, que hem desenvolupat amb productes i recursos de la zona, i l'ajut d'un ecògraf, aparell que ens permet saber quan una cabra està o no prenyada. A l'inici, les dones van començar cuidant dues cabres cadascuna. Ara alguna d'elles ja en té cinc. Fins i tot, i més important, als seus fills els hi encanta la seva llet, que és molt nutritiva; i el formatge que es produeix en els cursos de cuina del Centre Kidist Mariam, a Meki, ha estat molt ben acceptat pels usuaris de la cafeteria i del menjador del centre.

Dues coses han succeït en aquests últims mesos que han ajudat a garantir la bona producció i venda de llet i formatge.

Ens alegra poder contribuir a millorar la salut de la població i veure que una cosa positiva pot sortir d'aquesta pandèmia.

La primera, hem tingut una temporada de pluges que a la nostra zona ha estat molt bona i ha permès que les cabres tinguessin pastura en abundància, la qual cosa ha fet que produeixin molta llet. La segona és que a Meki tothom coneix els grans beneficis que té la llet de cabra per la salut, i que per desgràcia, ja s'han detectat els primers casos de Covid-19 a la zona. Per tant, tenim més demanda tant de llet com de formatge. Ens alegra poder contribuir a millorar la salut de la població i veure que una cosa positiva pot sortir d'aquesta pandèmia.

El consum i la demanda de llet de cabra és el que fa que aquest "no-conte", perquè és real, no tingui final. El fet que les dones hagin aconseguit beneficis econòmics amb la venda de la llet, les motiva per tenir més cura de les cabres millorant la seva producció i augmentar així els ingressos.

Per a donar continuïtat al projecte les dones conserven les cries femelles, que a la llarga produiran llet, i venen els cabrits. Entre les moltes històries d'èxit del projecte i superació, m'agradaria explicar-vos la de la Sra. Buló. Les dues primeres cabres que va tenir van criar cabrits i sempre riu quan explica que gràcies a aquests cabrits els seus dos fills han pogut anar a l'escola. Els va vendre i amb part dels diners va comprar els uniformes escolars i amb la resta va comprar quatre gallines. Les gallines li donen ous cada dia. Les dues cabres inicials han continuat criant i ja produeixen llet, de manera que els seus fills estan millor alimentats.

La Sra. Buló, totes les famílies que s'estan beneficiant d'aquest projecte i nosaltres us volem donar les gràcies per ajudar-nos a fer que aquest projecte sigui ja una realitat.

Chus López i Adrià Carreras, de l'equip de CreaRSA, van viatjar a Meki per captar amb els objectius de les seves càmeres la vida al voltant del Centre de Capacitació Kidist Mariam. Gràcies a aquest viatge podem compartir petites peces de vídeo per fer-vos arribar aquesta realitat tan vibrant i plena de vida.

Ja de tornada han volgut compartir la seva experiència en aquestes pàgines.

ELS NÒMADES AUDIOVISUALS DE MEKI

Chus López i Adrià Carreras,
Barcelona

La pols s'aixeca amb força als voltants de Meki, Etiòpia. Es cola entre els rínxols, la pell i els ulls dels seus habitants. L'activitat és frenètica a primera hora del matí i els carros tirats per rucs, amb desenes d'ocupants en els seus seients de fusta, donen forma al tràfec d'una ciutat dedicada al petit comerç i al atzarós treball de la terra. Els múltiples negocis entre ramaders mostren una realitat que no passa desapercibuda per a diversos grups de dones.

Aquests grups, de vegades de tres, de quatre o, fins i tot, de cinc persones, acceleren el pas a les portes del Centre Kidist Mariam. Els seus somriures es barregen amb l'olor de cafè de la "Yogo Cafè", que des de ben d'hora prepara els desdjunis per a l'arribada dels seus comensals. Les files de dones es concentren al pati d'entrada del centre i a la mateixa hora la "Yogo Cafè" ja és plena d'activitat gràcies a l'emprenedoria d'algunes alumnes de les seves aules. L'art de la cuina conviu amb l'ensenyament de la perruqueria o de la costura per donar cos a una oferta de títols que el centre posa a disposició de les seves veïnes.

El senyal de la campana dona inici a la jornada acadèmica. Per a llavors, la lent de la nostra càmera ja ha quedat sorpresa per un parell d'alumnes que es converteixen en les protagonistes d'un seguiment per mostrar el seu aprenentatge, els seus inicis professionals. **El so dels seus tímids somriures es filtra entre els auriculars de la gravadora i els silencis, que emmudeixen les aules, reflecteixen la capacitat de concentració que dediquen a les seves tasques.** Moltes, la majoria d'elles, han sofert situacions personals molt complicades i l'assistència a les formacions es converteix en l'oportunitat de ser un motor de canvi dins de la seva família, la seva comunitat.

La dona és la columna vertebral d'Etiòpia que suporta la forta sobrecàrrega de tasques que es redueixen a l'àmbit reproductiu i domèstic, lligada a l'aportació financera de la figura masculina de la casa. La participació a les activitats del centre els hi permet la possibilitat de sortir de les seves esferes predestinades per poder crear nous negocis o participar d'altres per ser més independents i créixer en desitjos i aspiracions. Aquest canvi de mirada es nota als discursos

de les seves entrevistes i també els hi permet guanyar en autoestima. Les titulades del centre troben un nou camí que recórrer en restaurants, perruqueries o, fins i tot, mitjançant l'autoocupació a través de cooperatives de costura, de vegades, més enllà dels límits de Meki.

En aquesta realitat més rural, caracteritzada per famílies més nombroses i una dependència més gran de la ramaderia, hi ha grups de dones que també s'organitzen. Els diversos pobles del voltant de Meki entrellacen les seves veus sota l'ombra dels arbres, on diferents dones, recolzades per incansables treballadors del Centre Kidist Mariam, conformen grups d'estalvi amb l'objectiu de donar-se suport emocional i financer. Compartir els seus fons suposa un aval per poder beneficiar-se de crèdits per comprar bestiar o enfrontar altres necessitats domèstiques, una palanca de canvi per aconseguir una quotidianitat més suportable.

L'arribada a les diferents localitzacions es va convertir en l'oportunitat de visitar una d'aquestes cases i ser testimoni de la dinàmica de la família d'una de les participants dels grups d'estalvi. **El nostre filtre occidental es va ensorrar per**

complet amb la seva gran hospitalitat i vam arribar a connectar amb el més essencial de nosaltres mateixos, tant a nivell professional com personal. En aquest trasbals d'emocions i d'imatges, ens vam convertir en nòmades de l'audiovisual addictes a captar el somriure d'aquests nens i nenes il·lusionades amb el simple fet d'escoltar les seves veus a través dels auriculars de la gravadora so. Dóna que pensar.

En aquests nous espais, on la concepció del temps muta i s'alenteix, esdevenim acompanyants d'una de les infermeres del Centre Kidist Mariam, acompanyant-la en les seves tasques de sensibilització sobre nutrició, higiene i sexualitat per a l'alumnat, des del més petits fins als adolescents. Aquestes escoles plenes de nens i nenes fins a la mateixa bandera etiòp en realitat són un centre de serveis per a l'assistència sanitària més primària o per al manteniment de la higiene gràcies a fonts, lavabos i bombes d'aigua finançats per les nostres companyes de Nous Camins. En aquest viatge a través de les múltiples realitats dels pobles de la zona oromo d'Etiòpia, vam descobrir que una cosa tan elemental com l'educació, ho pot canviar tot. Fon a negre.

ETS UNA ENTITAT SOLIDÀRIA

TREBALLEM PER UN MÓN MÉS JUST

Gràcies al suport continuat d'empreses, fundacions i altres institucions, avançem per a generar oportunitats de desenvolupament. Com podeu col·laborar?

EMPRESA SÒCIA

Aportant una quota regular (mensual, trimestral o anual), la teva entitat pot ajudar a finançar els projectes de cooperació al desenvolupament de l'Associació Nous Camins.

FINANÇAMENT DE PROJECTES I CAMPANYES

La teva entitat pot contribuir, des de 1.000 €, a les nostres campanyes i projectes a Bolívia, Colòmbia, Etiòpia, Mèxic i República Dominicana. Contacta amb nosaltres per a dissenyar una proposta adequada a la capacitat i naturalesa de la teva organització.

NÒMINA SOLIDÀRIA

Ofereix al teu equip de treball la possibilitat d'arrodonir la seva nòmina en 1 € i destinar la recaptació a finançar un dels nostres projectes. Així, a partir de petites donacions, podreu fer realitat un gran projecte.

VOLUNTARIAT O VIATGE SOLIDARI

Viatja amb el teu equip a un dels nostres projectes i descobreix com podeu contribuir-hi, compartint la vostra experiència professional, i el que us pot aportar conèixer durant uns dies amb els seus protagonistes.

Transparència

La transparència i la rendició de comptes són valors estratègics de la nostra identitat. Ens auditem des de l'any 1993, la qual cosa reflecteix el nostre compromís amb una gestió eficaç i eficient dels nostres recursos i projectes.

Així mateix complim amb l'auditoria de Bon Govern i Transparència impulsada per la Coordinadora d'Organitzacions per al Desenvolupament.

A més, ens comprometem a proporcionar informació sobre els resultats obtinguts a les persones i institucions que facin aportacions finalistes. Tota la informació sobre la nostra actuació i el seu impacte en les comunitats està reflectida en les nostres Memòries d'Actuació. Trobaràs la Memòria 2019 en aquesta mateixa revista.

Avantatges fiscals

Les donacions de persones jurídiques tenen dret a una deducció del 35% en la quota íntegra de l'impost de societats, que pot ampliar-se fins al 40% quan es prolonguen en el temps, conforme al règim fiscal previst en la Llei 49/2002*.

Per a definir una proposta adequada a la teva entitat, o resoldre qualsevol dubte, telefona'ns al 915 776 897 o envia un email a embajadores@nuevoscaminos.org

ETS UNA PERSONA SOLIDÀRIA

TU TAMBÉ POTS COL·LABORAR

Si comptem amb el teu suport podem continuar avançant en la construcció d'un món més just. Amb tu ho aconseguirem!

DONATIUS I QUOTES

El 2019, amb l'impuls de les aportacions dels nostres 940 socis, sòcies i donants creàrem oportunitats de desenvolupament per a 19.638 persones. Gràcies a les seves contribucions, portem treballant 39 anys de forma planificada i sostenible. Uneix-te!

VOLUNTARIAT

Ens encanta enriquir-nos coneixent altres persones que, de manera altruista, aporten la seva experiència i coneixements al nostre treball. Si vols fer un voluntariat a les nostres ofícines a Espanya o internacionalment, visita la nostra web i envia'ns la teva proposta.

ESDEVENIMENTS SOLIDARIS

Qualsevol celebració pot ser un bon motiu per a crear un repte solidari: unes noces, un aniversari, etc. Proposa't un objectiu de recaptació i convida a persones properes a participar-hi. Si no saps per on començar, t'ajudem.

DIFON EL NOSTRE TREBALL

Tu que ens coneixes des de fa temps ets la millor referència per a compartir la tasca que fem. Parla'n a la teva empresa, amics, amigues i familiars sobre els projectes que duem a terme i com poden col·laborar. Fes-te ambaixador o ambaixadora de Nous Camins!

AVANTATGES FISCALS

Conforme a la Llei 49/2002 d'incentius al mecenatge i el Reial decret llei 17/2020, podràs desgravar-te fins a un 80%, pels primers 150 € que dones, en la teva pròxima Declaració de la Renda; i fins al 40% a partir d'aquesta quantitat. La desgravació serà major com més temps portis donant a l'organització*.

**PER EXEMPLE, SI DONES 150 €, ET
DESGRAVARÀS 120 € EN LA PRÒXIMA
DECLARACIÓ DE LA RENDA, AMB EL QUE NOMÉS
ET COSTARÀ 30 €*.**

25

PARLEM?

932 310 712 o 915 776 897

embajadores@nuevoscaminos.org

Totes les contribucions són importants. Pots fer la teva a través de les següents vies :

El cupó d'aquesta revista.

www.nouscamins.org

CAIXABANK ES98 2100 0079 8302 0128 0831

Bizum al 00296

* Aquest document conté informació general i no constitueix opinió professional ni assessorament jurídic. Consulta amb el teu assessor fiscal la legislació que aplica als donatius a la teva Comunitat Autònoma.

DEIXA EL TEU LLEGAT SOLIDARI

UN COMPROMÍS EN EL TEMPS

QUÈ ÉS UN LLEGAT SOLIDARI?

El llegat solidari és l'expressió escrita i signada del teu desig per continuar col·laborant amb Nous Camins i prolongar el teu compromís solidari en el temps.

Incloure a Nous Camins en el teu testament és compartir amb nosaltres la convicció del fet que treballar pel desenvolupament és una qüestió de justícia social, que requereix un compromís ferm i continuat en el temps. En aquestes pàgines trobaràs que, darrere dels nostres 39 anys de treball, hi ha moltes històries d'esperança i superació, d'esforç per generar oportunitats que canvien realitats i fan aquest món un lloc una mica més just.

Sabem que tenim encara molts reptes al davant i comptem amb la generositat de persones com tu per a continuar superant-los durant molts anys més.

COM FER-HO?

El llegat solidari constitueix una part del testament en la qual s'inclou de manera expressa, per escrit i davant notari, una quantitat fixa o un bé concret a donar, dins de la part de lliure disposició de l'herència.

Tant si ja tens el teu testament fet i optes per canviar-lo per a incloure-hi Nous Camins, com si encara no el tens i el vols fer, un notari pot ajudar-te a redactar-lo correctament, respectant els drets dels teus hereus, i reflectint clarament la teva voluntat. És un procés revisable i revocable, per la qual cosa podràs actualitzar-lo si ho desitges, més endavant.

A QUÈ ES DESTINARÀ?

El teu llegat solidari es destinarà íntegrament per als fins de l'associació o per al projecte concret que tu decideixis. No hi ha aportació petita, totes poden contribuir a fer del nostre món un lloc millor.

2.500€

Assegures el suport nutricional i educatiu per a 100 nens i nenes en edat preescolar a Mèxic.

5.000€

Contribueixes a fer que 550 nens i nenes aprenguin hàbits d'higiene per a la prevenció de malalties, com la Covid-19, a Etiòpia.

10.000€

Millores els habitatges per tal que 450 persones puguin viure en condicions dignes i salubres a República Dominicana.

25.000€

Dónes suport a 400 famílies camperoles de Bolívia, per tal que millorin la seva producció agropecuària i sobirania alimentària.

Nous Camins és una organització sense ànim de lucre i per tant està exempta de l'Impost de Successions i Donacions.

L'entitat es compromet a fer realitat la voluntat del teu llegat solidari, complint amb les seves obligacions legals i gestionant el procés amb tota l'eficàcia i transparència que aquesta gran responsabilitat requereix.

EL LLEGAT HA D'ANAR DESTINAT A:

ASSOCIACIÓ NOUS CAMINS
Jorge Juan 65 – 3º 28009 Madrid
CIF G08737447

Si tens algun dubte o prefereixes comentar-ho personalment, contacta amb la Silvia Garriga, gerent de Nous Camins, telefonant al 915 776 897 o sol·licitant una cita per correu electrònic info@nouscamins.org.

PLA D'IGUALTAT

PER QUÈ UN PLA D'IGUALTAT?

La igualtat és un dret reconegut en la **Carta Fonamental dels Drets Humans**.

Ens comprometem amb l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 5: **Igualtat de gènere**.

Donem suport a la **Llei per a la Igualtat Efectiva** de dones i homes.

LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS FORMA PART DELS NOSTRES VALORS I AQUEST PLA D'IGUALTAT ÉS UNA OCASIÓ PER A APROFUNDIR-HI.

Les estadístiques parlen de desigualtat, però sabem que **la igualtat és possible**.

Cal acabar amb els **estereotips i barreres** que discriminen les dones.

Reconeixem com a essencial la **conciliació** de la vida personal i laboral.

27

El nostre Pla d'Igualtat serà promogut per una comissió amb el mateix nom i comptarà amb l'assessorament de la *Federación de Mujeres Progresistas*.

QUÈ FAREM?

1. Integrar el compromís per la igualtat de gènere en la **cultura organitzacional** de l'entitat.
2. **Formar** en igualtat d'oportunitats i perspectiva de gènere a tot el personal de l'Associació.
3. Promoure l'ús del **llenguatge inclusiu** en les nostres comunicacions.
4. Afermar i aprofundir en la implementació de la **perspectiva de gènere en els projectes** de cooperació al desenvolupament.

LA VEU PROTAGONISTA

YOHAIIRA MEDINA, COMPTABLE

Yohaira és una de les 50 joves que cada any bequem a Sabana Yegua. Gràcies a aquesta beca, aconseguixen tenir una formació superior que els facilita l'accés laboral i el seu desenvolupament personal i professional. Gràcies a totes les persones i entitats que fan que aquest projecte sigui possible.

Hola, el meu nom és Yohaira Medina, tinc 24 anys. Soc la quarta de cinc germans i resideixo a la comunitat del Km 15 d'Azua, al sud de la República Dominicana. Tinc una germana especial que és la meua raó de ser, la llum de casa meua.

Des de molt petita somiava en poder estudiar una carrera universitària, però no qualsevol, sinó comunicació social, raó per la qual vaig començar a involucrar-me en activitats socials d'àmbit educatiu, religiós i cultural. Volia involucrar-me en qualsevol àrea que em permetés interactuar amb un públic i sentir-me plena.

A mesura que passaven els anys els meus desitjos de poder estudiar la meua carrera eren el motor més fort per a continuar. Al juliol de l'any 2014 vaig acabar el batxillerat i, encara que les meves ganes d'estudiar eren fortes, els meus recursos econòmics no em permetien cursar una carrera, així que vaig continuar desenvolupant presentacions per a activitats culturals, impartint classes en un centre infantil de manera voluntària, donant catequesi per a nens, etc.

Tot va canviar quan el gener de 2015 vaig rebre la notícia que seria becada per a estudiar la carrera universitària que tant havia somiat. El meu objectiu era estudiar comunicació social, però per això havia d'anar-me'n a una altra província i les despeses serien molt elevades. Tot té el seu costat bo i el dolent. Així que em vaig dir: estudiaré una altra carrera, una que m'ajudi a guanyar un sou, no em quedaré asseguda veient passar els anys. Vaig prendre la decisió d'estudiar comptabilitat en una universitat de la meua mateixa província i aquí va iniciar la meua travessia: vaig aprendre a estimar la meua carrera fins a tal punt que vaig realitzar simultàniament diversos cursos relacionats.

Però les sorpreses per a mi no paraven, i el 7 de gener de l'any 2019 vaig començar a treballar a la Parròquia Sagrada Família com "seconty", ajudant en diverses tasques. Com havia de ser secretària i comptable alhora, se'm va encendre la bombeta i vaig inventar aquest nom per descriure la meua feina.

Des de llavors, a través de la parròquia he pogut veure i participar en activitats que canvien vides en favor dels més necessitats, aprenent a valorar les accions realitzades.

Per a concloure la meua història, us explico que finalment el 9 de juliol del 2019 em vaig graduar com a Llicenciada en Comptabilitat i encara mantinc el meu gran somni de ser comunicadora. Això sí, sense desatendre el meu treball, que ara considero més que un treball, una meta en la vida!

Només em resta agrair a Nous Camins i a la Comunitat de Sant Pau tota la seva col·laboració. És molt cert que estan obrint camins a molts com jo, i som nosaltres els qui decidim com els volem caminar.

VOLUNTARI

JUAN CUERVO-ARANGO, VETERINARI

2019 va ser un any de canvis. A finals de maig vaig decidir deixar la meva feina i prendre'm un any sabàtic per a poder viure altres experiències, quelcom diferent del que havia estat la meva vida fins aquell moment. Sens dubte, la més enriquidora, i la que mai oblidaré, va ser la viscuda al Centre Kidist Mariam a Meki, Etiòpia.

En contactar amb la María José Morales -la missionera responsable del centre-, i escoltar el projecte on podria realitzar el voluntariat, em vaig entusiasmar. Ja no sols per es-

tar relacionat amb la meva professió -la qual cosa em faria sentir útil-, sinó sobretot, per la passió i il·lusió que em va transmetre en sentir-la parlar de les cabres, les dones de les aldees (les seves propietàries), i de com els cabrits i la llet que produïssin les cabres, els ajudaria a alimentar les seves famílies. Sonava com el conte de la lletera, però **jo ja no podia parar de pensar en Etiòpia i en el voluntariat que hi anava a fer.**

Finalment vaig aterrar a Addis Abeba a principis de desembre de 2019. Per sort, no va haver cap problema a la duana per a passar el material i l'equip veterinari que havia portat per a treballar amb les cabres. La María José ho havia organitzat tot per tal que un taxi em recollís a l'aeroport. Durant el trajecte que separa la capital de Meki (unes tres hores de cotxe), vaig anar assimilant com vaig poder el gran contrast entre el món d'occident i el món en el qual acabava d'aterrar. Era com un viatge en el temps, on els carrers sense asfaltar, envaïts per vehicles de tracció animal competint per un buit entre la marabunta de persones i pols, eren testimoni de la pobresa en la seva crua realitat. Un cop a Meki, en entrar al Centre de Formació Kidist Mariam, i veure a totes les seves alumnes, somrients i felices, de seguida vaig comprendre la gran tasca que allí s'estava fent per la comunitat de Meki i les seves aldees.

La primera de les 6 setmanes que vaig estar a Meki, la vaig dedicar a conèixer als coordinadors locals dels diferents projectes. Malgrat les dificultats de comunicació pel problema de l'idioma, em vaig sentir com a casa des del primer moment, gràcies al gran acolliment i proximitat que em van transmetre. A més de la María José i en Girma, els responsables del Centre Kidist Mariam, amb qui vaig tenir més relació va ser amb l'Hamida, el coordinador del projecte de les cabres lleteres. També vaig conèixer de primera mà els detalls d'altres projectes: grups d'estalvi, formació professional en costura, cuina i perruqueria, i del projecte de transport amb carros tirats per rucs. Tots ells amb el principal objectiu d'afavorir l'apoderament de la dona i la millora de l'economia familiar a les aldees de l'entorn de Meki.

A partir d'aquí, vaig començar a treballar mà a mà amb l'Hamida en el projecte de les cabres. **El projecte consisteix en la donació de més de 150 cabres (dues per família) a dones de la zona rural de Meki.** Només després d'una rigorosa formació en cures bàsiques (alimentació, manutenció, etc.), les dones designades reben els animals. Aquesta formació la va impartir en Mauro, un especialista extern, persones locals (*field agents*), que viuen en el mateix poble que les dones, i un coordinador general del projecte. Totes aquestes persones estan fent possible la seva continuïtat. Si bé, en el moment de la meua marxa, no s'havia assolit l'objectiu final del projecte en totes les famílies (la producció de llet per al seu propi consum), sí que se n'havien beneficiat totes elles des del principi, gràcies als cabrits produïts, ja que en vendre'ls al mercat aconsegueixen un ingrés molt important per poder comprar cereals com el blat de moro, font principal de la dieta de les famílies de la zona.

En un dia qualsevol de treball, l'Hamida i jo sortíem del centre al voltant de les 9 del matí, muntats a la moto i rumb a les aldees de Korke Adi i Dembel, on visitàvem a les diferents famílies del projecte. Revisàvem les condicions de nutrició i salut de les cabres, i realitzàvem un diagnòstic de gestació amb un ecògraf portàtil per saber si estaven prenyades. Els primers dies ho feia jo, mostrant-li la tècnica a l'Hamida. Al migdia tornàvem al centre, a temps per l'hora de dinar, gau-

Malgrat les dificultats de comunicació pel problema de l'idioma, em vaig sentir com a casa des del primer moment.

dint dels plats típics que en Shambel i les seves alumnes de cuina preparaven per al restaurant del Centre Kidist Mariam. A la tarda tornàvem a les aldees fins que es feia fosc.

En pocs dies, l'Hamida va començar a manipular l'ecògraf amb gran fiabilitat i seguretat. Em va sorprendre gratament la rapidesa amb la qual havia après, sent capaç de detectar gestacions en els inicis (de 30 dies). Sens dubte, la seva gran motivació i afany per aprendre el van ajudar més que qualsevol formació prèvia que pogués haver rebut. Al seu torn, l'Hamida va començar a formar a les *field agents*, per tal que totes elles fossin capaces de realitzar diagnòstics de gestació. Sens dubte, el fet de fer servir un aparell tan tècnic davant dels seus paisans (especialment dels homes), i que a més els ajudava a millorar la producció de les cabres, les feia sentir molt orgulloses, o almenys, les seves cares de felicitat així ho reflectien.

En aquests moments tot l'equip local continua treballant en la millora el sistema productiu perquè aquestes cabres puguin donar la màxima quantitat anual de cabrits i llet. I en aquesta línia, l'assistència en la reproducció de les cabres, a través del diagnòstic precoç de gestació mitjançant l'ecografia, és fonamental per a optimitzar la producció del ramat. **Estic molt content d'haver pogut aportar el meu granet de sorra perquè aquesta iniciativa perduri en el temps i millori els recursos alimentaris d'aquestes famílies.** Però, sobretot, tranquil de saber que aquest projecte i molts altres són autosuficients, ja que al Centre Kidist Mariam de la Comunitat de Sant Pau i l'Associació Nous Camins treballa gent local i és gestionat per missioneres que viuen de manera permanent al lloc. A part de la gran experiència personal, i de tota la gent meravellosa que he conegut a Meki, el més valuós que m'emporto d'aquesta estada és haver comprovat de primera mà el fet que es necessita molt poc, materialment, per a gaudir i ser feliços en les nostres vides.

MEMÒRIA D'ACTUACIÓ

2019

nourcamins
CREIEM EN LES PERSONES. COMPARTIM ESPERANÇA

GRÀCIES A LA VOSTRA COL·LABORACIÓ HEM GENERAT 19.638 OPORTUNITATS:

AIGUA I SANEJAMENT

525 persones han aconseguit accés a l'aigua per a l'agricultura. [República Dominicana](#).

465 persones han vist millorades les seves condicions de vida i salubritat amb la construcció de banys i latrines. [Bolívia](#) i [República Dominicana](#).

500 persones han participat en la millora de la gestió dels residus plàstics i l'educació mediambiental en la seva comunitat. [República Dominicana](#).

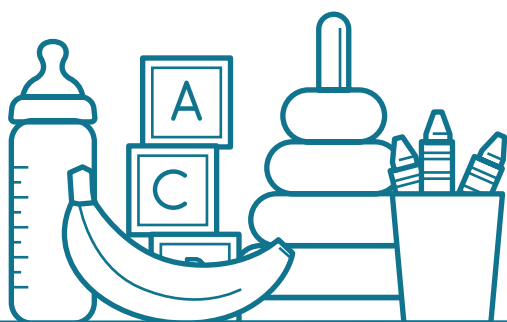

INFÀNCIA

Casa San José ha treballat en la reintegració familiar de 317 nens i adolescents en situació de carrer. El 87% torna a viure en el nucli familiar. [Bolívia](#).

137 persones han participat en l'Escola de Pares, un espai on pares i mares es preparen per a acollir als menors que van fugir de la seva casa. [Bolívia](#).

300 nens i nenes han rebut educació preescolar i nutrició equilibrada. [Mèxic](#) i [República Dominicana](#).

DONA

870 dones han participat en els grups d'estalvi que els permeten posar en marxa petites empreses. [Etiòpia](#).

56 dones rurals han millorat els seus coneixements de lectoescriptura i càlcul bàsic. [Bolívia](#).

885 dones són capaces d'exercir una professió gràcies a cursos de formació. [Bolívia](#), [Colòmbia](#), [República Dominicana](#) i [Etiòpia](#).

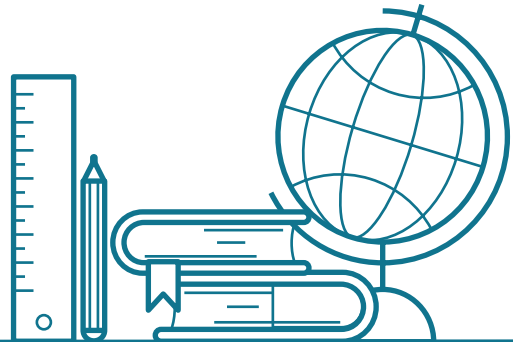
EDUCACIÓ I DRETS

97 joves han estat becats per a la realització d'estudis superiors, universitaris o tècnics. [República Dominicana](#), [Bolívia](#) i [Colòmbia](#).

2.193 estudiants han vist millorades les instal·lacions de les seves escoles. [Etiòpia](#).

130 nens i nenes d'educació bàsica han reforçat els seus coneixements de lectoescriptura i matemàtiques. [República Dominicana](#).

146 persones d'origen haitià han realitzat tràmits per a acreditar la seva nacionalitat. [República Dominicana](#).

SALUT

2.083 escolars han pres consciència sobre la importància de la salut i la prevenció de malalties. [Etiòpia](#).

4.122 persones han rebut atenció sanitària i accés a tractaments mèdics. [República Dominicana](#).

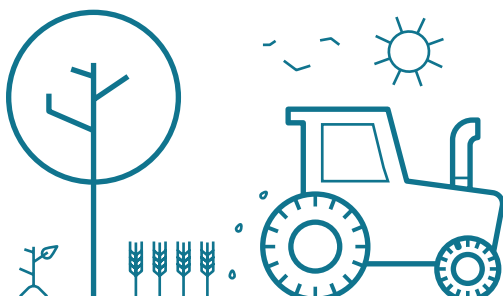
Gràcies al programa de prevenció d'embarassos, 360 joves i les seves famílies han rebut educació sexual i reproductiva. [República Dominicana](#).

HABITATGE I INFRAESTRUCTURES COMUNITÀRIES

126 persones han vist millorades les condicions d'higiene i seguretat dels seus habitatges. [República Dominicana](#).

1.633 persones compten amb un espai multifuncional per a la realització d'activitats en la seva comunitat. [Bolívia](#) i [República Dominicana](#).

DESENVOLUPAMENT RURAL

300 persones han millorat la seva seguretat alimentària i econòmica amb la cria d'ovelles i llames. [Bolívia](#).

El projecte Altos de la Caobita ha iniciat la seva marxa amb l'objectiu d'afavorir el turisme sostenible i inclusiu. [República Dominicana](#).

Els vivers de Totorapampa van produir 45.000 plantines destinats a la reforestació de la zona i l'ús comercial de la fusta de les 250 persones de la cooperativa. [Bolívia](#).

¿SAPS QUI SOM?

L'Associació Nous Camins és una Organització No Governamental per al Desenvolupament (ONGD) declarada d'Utilitat Pública i fundada el 1981. Està inscrita en el Registre d'Associacions del Ministeri de l'Interior (Núm. 44.785) i en el Registre d'Organitzacions No Governamentals de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID).

Treballem en comunitats amb mancances socials i econòmiques **promovent el desenvolupament integral de les persones** perquè construeixin per si mateixes un futur millor. **Tendim ponts** entre la societat espanyola i les comunitats dels països d'Àfrica i Amèrica Llatina en els quals som presents.

L'Associació Nous Camins és d'àmbit nacional i a través de les nostres delegacions tenim presència en gran part de la geografia espanyola. Les delegacions estan formades per personal voluntari que col·labora en la tasca de difusió, sensibilització i recaptació de fons.

La nostra Assemblea es reuneix dues vegades a l'any per a decidir les activitats de l'Associació, aprovar els comptes, memòries d'actuació, pressupostos i plans d'actuació.

El nostre treball s'orienta conforme al Pla Estratègic aprovat per l'Assemblea General de Nous Camins, que ens marca les línies de treball per a aconseguir la visió de la nostra Associació.

34

LA NOSTRA MISSIÓ

- Promovem el desenvolupament integral de les persones per a aconseguir una major justícia social.
- Treballem en comunitats a manques socioeconòmiques d'Àfrica i Amèrica Llatina perquè les persones construeixin per si mateixes un futur millor.
- Tendim ponts entre els nostres donants i les comunitats dels països d'Àfrica i Amèrica Llatina en les quals som presents.

LA NOSTRA VISIÓ

Aspirem a construir un món més just on totes les persones tinguin l'oportunitat de millorar les seves condicions de vida i les de la seva comunitat.

ELS NOSTRES VALORS

- Creiem en **les persones** que són el centre i motor del nostre caminar. Defensant sempre la seva dignitat i admirant-nos pels seus potencials de canvi i transformació.
- Compartim **l'esperança** que les coses poden canviar si invertim en les persones. Una esperança realista, activa, raonable i fonamentada en les persones.

- Inspirats pels **valors de l'Evangeli**, entesos com a valors universals incloents, mai excloents.
- Perseguim la **justícia social**. Qualsevol dona o home, independentment d'on neixi hauria de tenir les mateixes oportunitats per a ser feliç i desenvolupar-se.
- Entenem la **solidaritat** com un intercanvi entre parells, mutu i enriquidor per a totes les parts.
- La **transparència, la proximitat i la confiança** marquen el nostre treball diari i són irrenunciables en la nostra entitat.
- **Independència**. Vetllem per la nostra autonomia institucional i decisòria respecte qualsevol instància pública o privada.

EL NOSTRE CAPITAL HUMÀ

Assemblea de socis i sòcies

Junta Directiva

940 socis, sòcies i donants sense els quals tot això no seria possible

4 persones treballant en les oficines de Madrid i Barcelona

6 persones expatriades coordinant projectes sobre el terreny

5 Voluntaris/as internacionals aportant el seu coneixement

4 Voluntaris/as a Espanya implicades en tasques administratives

TREBALLEM EN XARXA

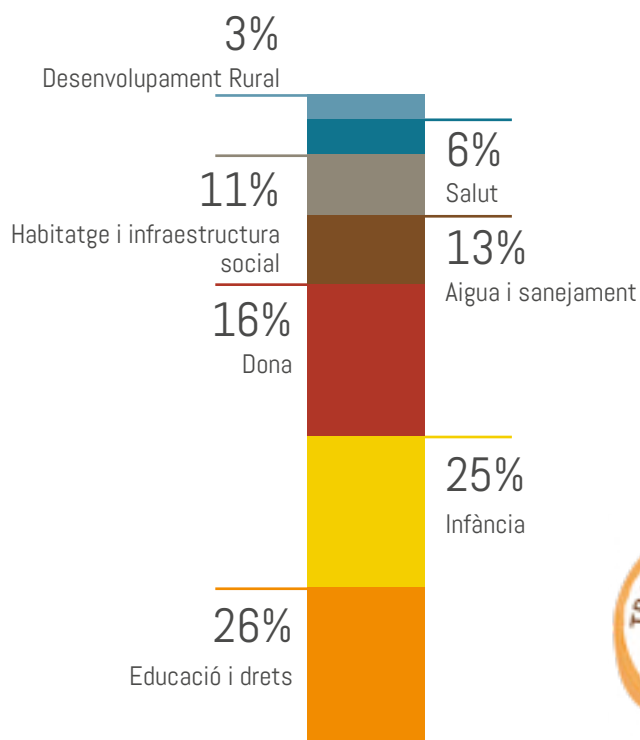

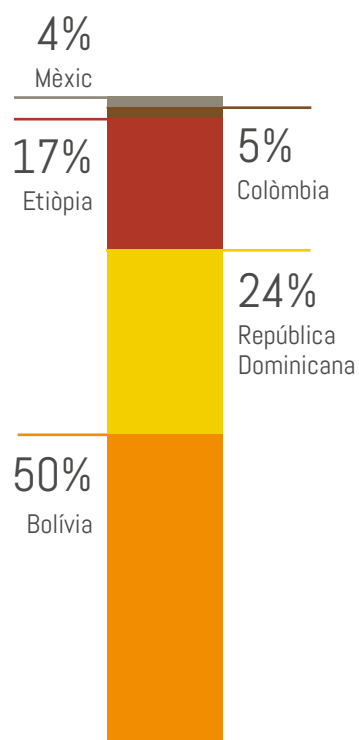
ELS NOSTRES COMPTES

INGRESSOS 2019: 803.416,34 €	%
Quotes (Privat)	41%
Donacions (Privat)	29%
Convenis col·laboració institucional (Privat)	14%
Públic	13%
Altres	3%

DESPESES 2019	%
Projectes de desenvolupament	73%
Sensibilització	13%
Administració	12%
Captació de fons	2%
TOTAL	100%

INVERSIÓ PER ÀREES D'ACTUACIÓ

INVERSIÓ PER PAÏSOS

SAPS QUÈ FEM AQUÍ?

Per a construir un món més just cal prendre consciència que existeixen altres formes de vida diferents a les nostres.

Les activitats de sensibilització ens ajuden a visibilitzar realitats llunyanes amb les quals estem connectats sense saber-ho.

A principis de 2019, al mes de **febrer**, un grup de dones etiòps i basques, voluntàries de Living Meki, van compartir uns dies d'aprenentatges i intercanvi d'experiències sobre tècniques de confecció, com el patchwork, en el centre de formació Kidist Mariam.

Al **març**, com cada any, ens vam unir a moltes altres organitzacions socials per a reivindicar la igualtat de gènere i commemorar el Dia Internacional de la Dona.

Després del seu viatge a Bolívia a la fi de 2018, el nostre company Xavier Magarzo, responsable de Projectes, va compartir la seva experiència amb diversos mitjans de comunicació.

A l'**abril**, en la secció d'El País, Planeta Futur, on ens va presentar a Evelyn i Lourdes, dos joves de 10 anys, amants de la lectura; i, poc després, en els micròfons del programa "So-
roll" de la SER Catalunya.

A la fi del mes de **maig**, es va publicar una nova edició de l'Informe sobre el Sector de les ONGD, elaborat per la Coordinadora d'Organitzacions per al Desenvolupament. Aquest es va fer ressò del funcionament dels grups d'estalvi a Meki, Etiòpia, una iniciativa que afavoreix l'organització i independència econòmica de les dones rurals.

Un any més, durant el mes de **juny**, vam participar en les activitats solidàries de Tudela, una ciutat compromesa amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible. El seu ajuntament va col·laborar amb la nostra entitat, en 2018, contribuint a la construcció de latrines a Bolívia; i en 2019, en el desenvolupament del projecte "Aules per la Igualtat" en tres escoles primàries de Meki, a Etiòpia.

Al **setembre**, vam organitzar un viatge molt especial a República Dominicana. Vam acompanyar a les integrants de la Comissió de Valors de FIDEM - Fundació Internacional de la Dóna Emprenedora a conèixer el nostre treball al país. Durant uns dies, van compartir els seus coneixements i experiències amb els veïns i veïnes de Sabana Yegua; i van conèixer a les estudiants a les que donaran suport, durant els propers quatre anys, a través de beques d'estudis.

A l'**octubre**, el projecte Recicla+ va ser seleccionat com "La causa del Mes", un premi impulsat per Obra Social "la Caixa" en el portal de micromecenatge Migranodearena. Per a donar a conèixer aquesta iniciativa de reciclatge i educació mediambiental, la revista ALMA va entrevistar a Silvia Garriga, gerent de l'Associació.

Silvia va presentar també la tasca de l'entitat en els micròfons del programa "Sumando Esfuerzos" de Ràdio Exterior d'Espanya el mes de **desembre**, donant a conèixer la campanya de Nadal "Què fa falta per a ser un Rei Mag?" amb la qual vam recaptar fons per a construir noves aules a l'Escola d'Oda (Etiòpia).

Vam acabar l'any amb l'exposició fotogràfica "Tejiendo redes para el empoderamiento de las mujeres rurales de Bolivia": una selecció d'imatges per trametre l'experiència que estan vivint les dones rurals de Vacas per a millorar el seu lideratge i formació en tècniques tèxtils. Gràcies a la "Diputació de Cádiz" per donar suport a aquest projecte i a la "Universidad de Cádiz" per acollir l'exposició.

PROJECTES DE DESENVOLUPAMENT

En l'Associació Nous Camins fem costat a les persones de les comunitats en les quals treballem perquè puguin tenir noves oportunitats de desenvolupament, tant per a si mateixes com per a les seves comunitats.

Durant l'any 2019 hem treballat en 42 projectes, en cinc països, que han generat 19.638 oportunitats, de manera directa.

Com cada any, agrupem els projectes de desenvolupament per àrees d'actuació, tenint en compte que el desenvolupament

és un procés complex i interrelacionat en el qual intervenen múltiples factors que poden accelerar o revertir els resultats.

Agraïm a les **nostres contraparts**, la "Comunidad de San Pablo" i "Abriendo Nuevos Caminos", el seu treball incansable i responsable sobre el terreny, la nostra relació de confiança i aprenentatge mutu ens fa millorar any a any.

42

Projectes

5

Països Persones

19.638

Persones

SALUT

PROJECTES:

Educació en salut a les escoles de l'àrea rural de Meki.
Etiòpia.

Promoció de la salut i assistència mèdica primària, Independència, Cochabamba. Bolívia.

Atenció Sanitària a la població en el Centre de Salut Sagrada Família. Sabana Yegua, Azua. República Dominicana.

Programa de prevenció de l'embaràs adolescent en el Districte Municipal de Barrera i zona de Sabana Yegua, Azua.
República Dominicana.

Suport a 26 famílies en risc d'exclusió social en Jardines de San Juan Ajusco, Ciutat de Mèxic. Mèxic.

2019: 28.375 €
PERSONES BENEFICIADES

6.745
DIRECTES

42.666
INDIRECTES

INFÀNCIA

PROJECTES:

Reinserció familiar i social de nens en situació de carrer a casa San José, Cochabamba. **Bolívia.**

Assistència i seguiment en els processos per a la inclusió familiar i social de nens, nenes i adolescents en situació i risc de carrer, Cochabamba. Escola de pares, Casa San José, Cochabamba. **Bolívia.**

Atenció a la infància en el Centre Comunitari de Desenvolupament Infantil San José en Jardines de San Juan Ajusco, Ciutat de Mèxic. **Mèxic.**

Atenció individualitzada amb 26 nens/as preescolars del, Centre San José, Jardines de San Juan Ajusco, Ciutat de Mèxic. **Mèxic.**

2019: 129.717 €
PERSONES BENEFICIADES

600
DIRECTES

2.233
INDIRECTES

DONA

PROJECTES:

Capacitació laboral per a dones en el Centre de Formació Kidist Mariam, Meki. **Etiòpia**.

Grups d'estalvi comunitari i apoderament econòmic de dones a Meki. **Etiòpia**.

Apoderament laboral de les dones de Meki a través de l'ampliació del centre Kidist Mariam, Meki. **Etiòpia**.

Programa de cabres lleteres per a incrementar els ingressos de les dones en les zones rurals de Meki. **Etiòpia**.

Apoderament de la dona adulta rural a través de la capacitat productiva artesanal tèxtil, Independencia, Cochabamba. **Bolívia**.

Apoderament de la dona adulta rural a través de la capacitat productiva artesanal tèxtil, Vacas, Cochabamba. **Bolívia**.

Apoderament de la dona rural adulta a través de l'alfabetització i educació bàsica, Vacas, Cochabamba. **Bolívia**.

Capacitació laboral de dones en el Centre Nazareth a Sabana

Yegua, Azua. **República Dominicana**.

Formació de dones de la comunitat com a educadores pre-escolars, Jardines de San Juan Ajusco, Ciutat de Mèxic. **Mèxic**.

Establiment d'una botiga-basar en el Centre San José, Jardines de San Juan Ajusco, Ciutat de Mèxic. **Mèxic**.

Apoderament de dones a través cursos de costura, Bogotá. **Colòmbia**

2019: 84.564 €

PERSONES BENEFICIADES

2.117
DIRECTES

16.619
INDIRECTES

AIGUA I SANEJAMENT

PROJECTES:

Sanejament bàsic a través de la construcció de latrines en comunitats rurals del municipi d'Independencia, Cochabamba. [Bolívia](#).

Sanejament bàsic a través de la construcció de latrines en comunitats rurals de Sabana Yegua, Azua. [República Dominicana](#).

Programa de reciclatge de plàstics en el municipi de Sabana Yegua, Azua. [República Dominicana](#).

Programa de construcció d'un sistema d'aigua per a l'agricultura, Azua. [República Dominicana](#).

2019: 66.364 €
PERSONES BENEFICIADES

1.490
DIRECTES

12.378
INDIRECTES

DESENVOLUPAMENT RURAL

PROJECTES:

Contribuir a l'erradicació de la pobresa mitjançant l'enfortiment de l'economia de les famílies pageses a través de la introducció d'ovins millorats en les comunitats rurals d'Independencia. **Bolívia.**

Cap a la sobirania alimentària de la subcentral Totora Pampa (forestal i capacitació), Vacas, Cochabamba. **Bolívia.**

Cap a la sobirania alimentària de la subcentral Totora Pampa (pecuari i capacitació), Vacas, Cochabamba. **Bolívia.**

Projecte d'eco-hotel Altos de la Caobita, Azua. **República Dominicana.**

2019: 16.418 €
PERSONES BENEFICIADES

1.050
DIRECTES

7.114
INDIRECTES

EDUCACIÓ I DRETS

PROJECTES:

Compra i distribució d'uniformes escolars als nens i nenes de l'escola de primària de Melka Oda, Meki. [Etiòpia](#).

Construcció 4 aules noves, renovació d'altres 4 i instal·lació d'aigua potable a escola de primària en zona rural de Korke Adi. [Etiòpia](#).

Educació per a la igualtat de gènere a les escoles de l'àrea rural de Meki. [Etiòpia](#).

Equipament de l'escola primària d'Oda, Meki. [Etiòpia](#).

Programa de beques d'educació tècnica per a joves de zones rurals, Cochabamba. [Bolívia](#).

Programa de suport i transport escolar per als nens i nenes de la Sub Central Totoro Pampa, Cochabamb. [Bolívia](#).

Programa educatiu per a nens/as i joves a [República Dominicana](#).

Programa d'assessoria legal i capacitatció de la població hai-

tiana assentada a Sabana Yegua, Azua. [República Dominicana](#).

Programa educatiu de sales de lectoescriptura, Sabana Yegua, Azua. [República Dominicana](#).

Sensibilització i coordinació de grups de voluntaris en el Centre Comunitari de Desenvolupament Infantil San José, Jardines de San Juan Ajusco, Ciutat de Mèxic. [Mèxic](#).

Projecte Educatiu Integrat en els barris La Resurrección, Granjas de San Pablo i El Pesebre, Bogotá. [Colòmbia](#).

2019: 135.099 €
PERSONES BENEFICIADES

5.877
DIRECTES

31.597
INDIRECTES

HABITATGE I INFRAESTRUCTURES SOCIALS

PROYECTOS:

Millores estructurals de l'habitatge per a la prevenció de desastres climatològics i de malalties a Sabana Yegua, Azua. [República Dominicana](#).

Impulsar espais per a l'apoderament, integració i participació de la població rural en els àmbits comunitaris perquè enforteixin les relacions socials, la integració cultural i la construcció de la ciutadania (centre multifuncional), Independencia. [Bolivia](#).

Foment de la participació comunitària i construcció d'espai comunal a Mordán, Azua. [República Dominicana](#).

2019: 55.400 €
PERSONES BENEFICIADES

1.759
DIRECTES

26.528
INDIRECTES

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

ENTITATS PÚBLIQUES

PARLAMENTO DE ANDALUCÍA
COMUNIDAD DE MADRID

DIPUTACIÓN DE CÁDIZ
DIPUTACIÓN DE CASTELLÓN

AYUNTAMIENTO DE ASPE
AYUNTAMIENTO DE BAZTAN
AYUNTAMIENTO DE BERRIOZAR
AYUNTAMIENTO DE LA CENDEA DE CIZUR
AYUNTAMIENTO DE CENDEA DE GALAR
AYUNTAMIENTO DE CENDEA DE OLZA
AYUNTAMIENTO DE MÁLAGA
AYUNTAMIENTO DE NOÁIN
AYUNTAMIENTO DE POZOBLANCO
AYUNTAMIENTO DE PRIEGO DE CÓRDOBA
AYUNTAMIENTO DE SANGÜESA
AYUNTAMIENTO DE TUDELA
AYUNTAMIENTO DE VALLADOLID
AYUNTAMIENTO DE VILLAFRANCA DEL CID
FEDERACIÓN NAVARRA DE MUNICIPIOS Y
CONCEJOS

ENTITATS PRIVADES

FUNDACIÓN ENESBA
FUNDACIÓN ESPAÑOLA DE
REUMATOLOGÍA
FUNDACIÓN JOSEP BOTET
FUNDACIÓN MAITE IGLESIAS BARCIANA
FIDEM - FUNDACIÓ INTERNACIONAL DE
LA DONA EMPRENDEDORA
FUNDACIÓN MAPFRE
FUNDACIÓ PER AMOR A L'ART

FUNDACION PRIVADA REAL DREAMS
FUNDACIÓN ROVIRALTA

A.P.E.C. RECURSOS HUMANOS SL
ACAUDIT CONSULTING SL
ADISS INFORMATICA SL
AGR BLAY SL
AGRO INDUSTRIAL RIOJANA SA AGRISA
ALONSEGUR SL
ARRESTO Y ASOCIADOS ABOGADOS SL
ASOCIACIÓN SONRÍE Y CRECE
BOMBAS SACI SA
CAMEBAL SL
CECAUTO LOGISTICA SL
CIRCOL CATOLIC
CLINICA SAGRADA FAMILIA SA
COLWAY FERROVIARIA
CONGELADOS NAVARRA
CUATRECASAS
CREARSA SCCL
DATADEC SA
FARMACIA PARDO RELAT CB
FIRMA CB
FISA 74 SA
FYD 2001 SL
GABINET ASSESSOR EMPRESARIAL SL
GESBIO SL
GRASVER SL
GRUPO BABAC SL
HIMARDU SL
HOTEL MONTECARLO SL
IBERCLOR
IDEAS Y COLORES SL
INDUKERN SA
INDUSTRIAL COMENEC SL

INDUSTRIAS GRAFICAS JIMENEZ GODOY SA
INMUEBLES NAVARROS SL
INSTITUCION JOSEFA MARESCH SERVET
INVERSIONES LAANS 112 SL
JAC SUPRAHOLDING SL
JONES DAY
LAB. DOCTOR RABASSA SL
LAGRAMA SL
LATHAM & WATKINS LLP
MANUFACTURAS BALMES VIVES SL
MEDIBOR SL
MELCHOR MASCARO SA
MELIA HOTELES
MENTORING & COACHING SL
MRW
NATURHOUSE HEALTH SA
NEREIDON SL
NEW RISK SL
NICO JAMONES SL
NOTARIA – POLA DE SIERO
OHL CONCESIONES
OLIVER Y BATLLE SA
ORTHOGAR SL
PCF SL
PINTURAS MONTO SA
PITARRA SL
PROMOCIONES KEOPS SA
SAFER DMCI
SOCIEDAD DE INVERSIONES VEGON SA
TULBOS SL
ZOILO RIOS SA

45

LATHAM & WATKINS LLP

Fundación
MAPFRE

MADRID

C/Jorge Juan 65, 3º
info@nuevoscaminos.org
Tel. 915 776 897

BARCELONA

C/ Sant Nicolau, 9
info@nouscamins.org
Tel. 932 310 712

COMPTES BANCARIS:

CAIXABANK ES98 2100 0079 8302 0128 0831

BBVA ES83 0182 4000 6602 0800 2172

@AsociacionNC

@ncaminosongd

@nuevoscaminosasociacion

Asociación Nuevos Caminos - Nous Camins